

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 13. veljače 2013.

[[Video](#)]

Napast instrumentalizacije Boga

Uvodne riječi Svetog Oca:

Draga braćo i sestre, kao što vam je poznato... (pljesak) - hvala za vašu srdačnost! - odlučio sam odreći se službe koju mi je Gospodin povjerio 19. travnja 2005. godine. To sam sasvim slobodno učinio radi dobra Crkve, nakon što sam dugo pred Bogom propitkivao svoju savjest, svjestan težine čina, ali isto tako svjestan da više ne mogu obavljati Petrovu službu snagom koju ona zahtijeva. Snaži me i prosvjetljava sigurnost da je Crkva Kristova, koji joj neće uskratiti svoje vodstvo i svoju skrb. Svima zahvaljujem na ljubavi i na molitvi kojom ste me pratili. U ovim za mene ne baš lakim danima gotovo sam fizički osjetio snagu molitve, da me nosi ljubav Crkve i vaša molitva. Molite za mene, za Crkvu, za budućega papu. Gospodin će nas voditi!

Kateheza:

Draga braćo i sestre, danas, na Čistu srijedu, započinjemo liturgijsko vrijeme korizme, četrdeset dana koji nas pripremaju za proslavu Uskrsa; to je vrijeme posebne zauzetosti u našem duhovnom hodu. Broj četrdeset više se puta javlja u Svetom pismu. Na osobit način doziva u sjećanje četrdeset godina koje je Izraelski narod proveo na putovanju kroz pustinju: to je dugo razdoblje formacije kako bi postao Božji narod, ali i dugo razdoblje u kojem je napast da bude nevjeran savezu s Gospodinom bila uvijek prisutna. Četrdeset je također dana trajalo putovanje proroka Elije do Božje gore, Horeba; isto to razdoblje Isus je proveo u pustinji, gdje je bio

napastovan od đavla, prije nego će započeti svoj javni život. U ovoj ću se katehezi zadržati upravo na tome dijelu zemaljskog života Sina Božjega, o kojem ćemo čitati u evanđelju iduće nedjelje.

Prije svega pustinja, u koju se Isus povlači, mjesto je tišine, siromaštva, šutnje, gdje je čovjek lišen materijalnih oslonaca i suočava se s temeljnim životnim pitanjima, prisiljen je usredotočiti se na ono bitno i upravo zato mu je lakše susresti Boga. Ali pustinja je također mjesto smrti, jer gdje nema vode nema ni života, i to je mjesto samoće, u kojem čovjek snažnije osjeća napast. Isus odlazi u pustinju i ondje trpi napasti da napusti put koji je označio Bog Otac i slijedi druge, svjetovne putove (usp. Lk 4, 1-13). Tako on naše napasti preuzima na sebe, nosi našu bijedu, da pobijedi zloga i otvori nam put prema Bogu, put obraćenja.

Razmišljati o napastima kojima je bio izložen Isus u pustinji poziv je svakome od nas da odgovorimo na temeljno pitanje: što nam je doista važno u životu? U prvoj napasti đavao predlaže Isusu da pretvori kamen u kruh i tako utaži glad. Isus uzvraća da čovjek živi također od kruha, ali ne samo od kruha: bez odgovora na glad za istinom, glad za Bogom, čovjek se ne može spasiti (usp. rr. 3-4). U drugoj napasti đavao predlaže Isusu put moći: vodi ga na visoko i nudi mu vlast nad čitavim svijetom; ali to nije Božji put: Isus dobro zna da svijet ne spašava svjetska moć, već moć križa, poniznosti i ljubavi (usp. rr. 5-8). U trećoj napasti đavao predlaže Isusu da se sunovrati s vrha jeruzalemskog hrama kako bi ga Bog spasio po svojim anđelima, to jest da učini nešto senzacionalno i stavi na kušnju samoga Boga; ali odgovor je da Bog nije neki predmet kojem ćemo nametati naše uvjete: on je Gospodar svega (usp. rr. 9-12). Koja je suština triju napasti kojima je podvrgnut Isus? Odgovor glasi: instrumentalizirati Boga, koristiti ga za vlastite interese, za vlastitu slavu i vlastiti uspjeh. Dakle, u biti, postaviti same sebe na Božje mjesto, uklanjajući ga iz vlastitog života i nastojeći ga prikazati suvišnim. Svatko bi se dakle morao zapitati: koje mjesto Bog ima u mom životu? Je li on Gospodin ili sam to ja?

Pobijediti napast podlaganja Boga sebi i vlastitim interesima ili da se Boga gurne u neki kut, i obratiti se pravom poretku prioriteta, dati Bogu prvo mjesto, je hod koji svaki kršćanin mora poduzeti. "Obratiti se", poziv koji ćemo više puta slušati u korizmi, znači slijediti Isusa na način da nam njegovo evanđelje bude konkretni vodič za život; znači pustiti da nas Bog preobrazi i prestati misliti da smo mi jedini graditelji svojeg života; znači priznati da smo stvorenja, da ovisimo o Bogu, njegovoj ljubavi, i da ga samo "gubeći" svoj život u njemu možemo steći. To zahtijeva da vlastite odluke donosimo u svjetlu Božje riječi. Danas više nije moguće biti kršćanima kao jednostavnom posljedicom činjenice da živimo u društvu koje ima kršćanske korijene: i onaj koji se rađa u kršćanskoj obitelji i odgajan je u vjerskom duhu mora svakoga dana obnavljati odluku da bude kršćanin, to jest dati Bogu prvo mjesto pred napastima pred koje ga svakoga dana stavlja sekularizirana kultura, pred kritičkim sudom mnogih suvremenika.

Naime, kušnje pred koje današnje društvo stavlja kršćanina su mnoge i tiču se osobnog i društvenog života. Nije lako biti vjeran kršćanskom braku, biti milosrdan u svakodnevnom životu, ostaviti prostor molitvi i nutarnjoj šutnji; nije lako javno se suprotstaviti opredjeljenjima koja mnogi

smatraju očitima, kao što su pobačaj u slučaju neželjene trudnoće, eutanazija u slučaju teških bolesti, ili selekcija zametaka da bi se spriječile nasljedne bolesti. Napast da se vlastitu vjeru ostavi po strani uvijek je prisutna i obraćenje postaje odgovor Bogu koji se mora više puta potvrditi u životu.

Ima pobudnih primjera velikih obraćenja poput obraćenja svetoga Pavla na putu za Damask, ili svetog Augustina, ali i u našem dobu u kojem nestaje osjećaja za sveto Božja je milost na djelu i čini čuda u životu mnogih ljudi. Gospodin neumorno kuca na čovjekova vrata u društvenim i kulturnim sredinama koje kao da je proždrla sekularizacija, kao što se dogodilo ruskom pravoslavcu Pavelu Florenskiju. Nakon što je odgajan u potpuno agnostičkom duhu, tako da je osjećao pravo neprijateljstvo prema vjerskim učenjima koja su se učila u školi, znanstvenik Florenskij zavapio je: "Ne, ne može se živjeti bez Boga!" i stubokom promijenio svoj život te je čak postao monah.

Tu mislim i na Etty Hillesum, mladu Nizozemku židovskog porijekla koja je umrla u Auschwitzu. Isprva je bila daleko od Boga, no otkriva ga zagledavši se duboko u samu sebe i piše: "U meni postoji veoma dubok zdenac. I taj zdenac je Bog. Ponekad mi polazi za rukom doprijeti do njega, no češće je pokriven kamenjem i pijeskom: tada je Bog zakopan. Treba ga ponovno iskopati" (Dnevnik, 97). U svojem raspršenom i nemirnom životu, ponovno nalazi Boga usred velike tragedije dvadesetog stoljeća – Shoaha. Ta krhka i nezadovoljna djevojka preobražena vjerom pretvara se u ženu punu ljubavi i duhovnog mira, koja može reći: "Stalno živim u prisnosti s Bogom".

Sposobnost da se suprotstavi ideološkim zavodljivostima svoga doba i izabere traženje istine i otvori se otkrivanju vjere svjedoči jedna druga žena našega doba, Amerikanka Dorothy Day. U svojoj autobiografiji otvoreno priznaje da je pala u napast da sve riješi politikom, prigrivši marksizam: "Htjela sam poći s prosvjednicima, otići u zatvor, pisati, utjecati na druge i ostaviti svoj san svijetu. Koliko je samo častohleplja i traženja same sebe bilo u svemu tome!" Hod prema vjeri u tako sekulariziranom svijetu bio je osobito težak, ali milost svejednako djeluje, kao što ona sama ističe: "Sigurno da sam češće osjetila potrebu poći u crkvu, kleknuti, prignuti glavu u molitvi. Bio je to slijepi nagon, moglo bi se reći, jer nisam bila svjesna da molim. Ali išla sam, uranjala sam u ozračje molitve...". Bog ju je doveo do svjesnog prijanjanja uz Crkvu, u životu posvećenom razbaštinjenima.

U našem dobu nisu rijetka obraćenja shvaćena kao povratak onoga koji je, nakon, makar površnog, kršćanskog odgoja, godinama okretao leđa vjeri a zatim ponovno otkrio Krista i njegovo evanđelje. U Knjizi Otkrivenja čitamo: "Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom" (3, 20). Naš nutarnji čovjek mora se pripremiti da ga Bog pohodi i upravo zato ne smije dopustiti da ga obuzimaju iluzije, prividi, materijalne stvari.

U ovom korizmenom vremenu, u Godini vjere, obnovimo svoju zauzetost na putu obraćenja da bismo svladali napast da se zatvaramo u same sebe i da bismo, naprotiv, dali prostora Bogu, promatrajući njegovim očima svakodnevnu stvarnost. Alternativa između zatvaranja u vlastiti egoizam i otvaranja ljubavi prema Bogu i drugima, podudara se, mogli bismo reći, s alternativom pred kojom se našao Isus u napastima: posrijedi je, naime, alternativa između ljudske vlasti i ljubavi križa, između otkupljenja življenog samo u materijalnom blagostanju i otkupljenja kao Božjeg djela, kojem dajemo prvo mjesto u životu. Obratiti se znači ne zatvarati se u traženje vlastitog uspjeha, ugleda, položaja, već činiti da svaki dan u malim stvarima, istina, vjera u Boga i ljubav postanu najvažniji.